

HELGELAND | INVEST

Årsberetning

2015

Helgeland Invest Årsmelding 2015
 Tekst, foto, grafisk design: Mye i media AS
 Foto s. 18: Mo Industripark

INNHOOLD

HELGELAND INVEST

<i>Om Helgeland Invest AS</i>	5
<i>Folk i bedriften</i>	6 – 12

FRA PORTEFØLJEN

<i>Mo Industripark AS/MIP-konsernet</i>	16 – 19
<i>Mo Industripark AS/Mo Fjernvarme AS</i>	20
<i>Mo Industripark AS/Rana Industriterminal AS</i>	22
<i>Helgeland Holding AS</i>	24
<i>Helgeland Holding AS /Helgeland Marinasystemer AS</i>	26
<i>ProLink International AS</i>	28

ÅRSMELDING

<i>Årsberetning</i>	30
<i>Regnskap og noter</i>	36

Fra v. Birgit Mjelle, Håkon Stanghelle og Ståle Indregård

HELGELAND INVEST AS

Helgeland Invest AS ble stiftet i 1985 under navnet Rana Invest AS. I 2007 skiftet selskapet navn til ROI Invest AS, og i 2011 fusjonerte ROI Invest med Helgeland Vekst og skiftet da navn til Helgeland Invest AS.

Selskapets mål er å bidra til økt verdiskapning i bedrifter gjennom sitt eierskap. Selskapet søker fortrinnsvis muligheter i sitt nærområde, Helgelandsregionen, hvor selskapets nettverk og investeringserfaringer er tyngst.

Har totalt 101 aksjonærer. De største eierne er Helgeland Sparebank (48,3 prosent), Helgeland Kraft (13,3 prosent) og Rana kommune (8,6 prosent).

PORTEFØLJEN

Portefølje med eierandel pr. 31. desember 2015:

Documed AS.....	65,4 prosent	Mo Industripark AS.....	49,3 prosent
Helgelandsbase Holding AS.....	35,9 prosent	North Energy ASA	0,6 prosent
Helgeland Holding AS	31,6 prosent	ProLink International AS	45,9 prosent
KapNord Fond AS	18,9 prosent	Rana Utviklingsselskap AS.....	16,7 prosent
Kunnskapsparken Bodø AS	3,8 prosent	Sentrum Næringshage AS	17,3 prosent
Kunnskapsparken Helgeland AS.....	13,4 prosent	Vigner Olaisen AS	20,2 prosent
Meyer Eiendom AS	45,3 prosent		

STRATEGIEN

Investere i selskaper, fortrinnsvis på Helgeland. Gjennom innflytelse, medvirkning og engasjement skape verdivekst og gi gevinst ved salg.

Hovedprinsippet er at man skal selge seg ut i løpet av 3-7 år etter oppkjøp.

Inntil 50 prosent av resultatet betales normalt ut som utbytte.

STÅLE INDREGÅRD

MÅLET ER Å UTGJØRE EN FORSKJELL

Administrerende direktør Ståle Indregård tror på vekst både til lands og til vanns. Da passer det utmerket at Helgeland har alt dette i rikt monn.

– Helgeland..?

Sulisværingen Ståle Indregård tar en liten tenkepause.

– Du kan befinne deg ute ved storhavet, for ikke å si på storhavet. En times tid senere kan du befinne deg i høyfjellet. Innenfor relativt korte avstander er det mye som ligger til rette for vekst og utvikling, sier Indregård.

Det er i dette markedet Helgeland Invest skal operere, investere, foredle og realisere verdier.

– Strategien er å investere i virksomheter som etter vår vurdering skal kunne gi avkastning. Det ligger ren forretningsmessig tenking bak, sier Indregård. Den delen av en avkastning som ikke pløyes tilbake til eierne, i form av utbytte, eller inngår i driften av Helgeland Invest, skal brukes til nye oppkjøp, med mål om å selge seg ut igjen om noen år.

INNFLYTELSE

Ved første øyekast fremstår Helgeland Invest som et hvilket som helst investeringselskap, der formålet er å tjene penger. Men på enkelte områder finner man skiller. Helgeland Invest investerer først og fremst i virksomheter som skal skape vekst på Helgeland. Og man investerer ikke uten at man er sikret medvirkning og innflytelse, blant annet gjennom styrerepresentasjon.

– Vi ønsker å utgjøre en forskjell. Bidra slik at det potensialet vi har vurdert å være der og som ble lagt til grunn for en investering, kan realiseres, sier Ståle Indregård.

– Man kan alltid eie lite i et stort selskap, men det gir ingen innflytelse. Derfor ønsker vi å eie 20-40 prosent, og har en tidshorisont fra oppkjøp til salg på 3-7 år, sier Indregård.

Når Helgeland Invest kjøper seg inn i et selskap, er det også et signal om at når tiden er inne for å selge seg ut, da skal man selge et helt selskap. Årene mellom oppkjøp og salg brukes til å utvikle en virksomhet som kan selges som en helhet.

– Det er viktig at øvrige aksjonærer i en virksomhet har en strategi som sammenfaller med dette. Dette er noe av det vi kartlegger underveis i prosessen når vi vurderer et prospekt, sier Indregård, som påpeker at det selvsagt finnes unntakstilfeller.

– Mo Industripark AS og Vigner Olaisen AS er eksempler på virksomheter hvor exit-strategien har vært fraveket i den forstand at vi fortsatt sitter som eiere, etter mange år på eiersiden.

– Hvordan havner en bedrift på lista over potensielle investeringsobjekt hos dere?

– I de fleste tilfeller blir vi kontaktet. Jeg vil anslå at

vi i løpet av et år får forespørsel om å investere, fra rundt 15-20 virksomheter. Av dette blir vel om lag halvparten tatt en nærmere seriøs og grundig gjennomgang av, sier Indregård.

OLJE OG LAKS

Etter at Helgeland Invests ansatte eventuelt kommer frem til at det kan være fornuftig å investere i en virksomhet, legges et prospekt frem for styret.

– Styret har det siste ordet. Før en sak legges frem for styret har vi et relativt omfattende script som vi følger, for å vurdere en virksomhet. Så om noen kommer til oss og har det fryktelig travelt, da kan det fort bli ansett som et dårlig tegn, eller det er ikke tidsmessig realiserbart.

– Hvordan er fremtidsutsiktene i regionen, vurdert fra et Helgeland Invest-perspektiv?

– Vi er inne i en lavkonjunktur, og da vil alltid noen slite litt. Men generelt så ser det bra ut. Et variert næringsliv, fra kyst til innland, bidrar til at man ikke står og faller med en konjunkturutsatt sektor, sier Indregård.

En av de næringene som er nede i en bølgedal nå, er oljebransjen. Indregård tar imidlertid med olje og

Ståle Indregård

Administrerende direktør, Helgeland Invest.

44 år. Gift, tre voksne barn. Bor på Fauske. Utdannet siviløkonom fra Høgskolen i Bodø.

Påbygging i personalledelse, kompetanseutvikling og offentlig planlegging. Hovedprogrammet i Nordnorsk Lederutvikling. Tidligere økonomidirektør i Saltens Bilruter AS og økonomisjef i Østbø AS, Miras Multi-maskin AS og Fesil Rana Metall AS

gass, når han peker på industrien som en av to sektorer hvor han tror på vekst, til tross for bølgedalen man nå er inne i.

– Industri og havbruk. Industri inkluderer både tradisjonell, landbasert industri og olje og gass. Oljebransjen har fått seg en på haka, men vil stable seg på beina igjen. Innen tradisjonell industri med foredling av lokale råvarer, der kommer det et løft, sier Indregård og ramser opp virksomheter som Alcoa, Glencore, Celsa og Fesil som eksempler.

– Sjømatnæringen er den andre store. Kanskje først og fremst innenfor oppdrettsnæringen, men hvitfisk er slett ikke uinteressant.

– Du beskriver et Helgeland med potensial til vekst og utvikling. Er Helgeland underkommunisert?

– Til en viss grad. Det finnes et betydelig uforløst potensial, og mye vil kunne realiseres fremover. Arealer ligger klare, og det er gjort et godt forarbeid på flere områder. Dette skyldes kulturen man finner hos både folk og næringsliv på Helgeland. Her har Salten, der jeg kommer fra, mye å lære av Helgeland, sier Ståle Indregård.

HÅKON STANGHELLE

Å SKAPE OG UTVIKLE ER DRIVKRAFTEN

Investeringsanalytiker Håkon Stanghelle satser aldri alt på ett kort.

– De aller fleste bedrifter starter her nede. Og så går det oppover, oppover og oppover, til det flater ut og så... ferdig.

Håkon Stanghelle sitter med en tusj i hånden. En grønn S slynger seg over whiteboardtavla i bakgrunnen. S-en lekker grønne dråper.

Det er S-kurven han akkurat har forklart. Dråpene illustrerer fallet, Slutten for en bedrift. Dit kommer alle, før eller siden, får vi vite. Før Stanghelle slår over på diversifiserte porteføljer og behovet for risikospredning.

– Investeringene må spres innenfor ulike sektorer, slik at skulle det først gå galt med en investering, da skal ikke alt ryke.

MIDT I FINANSKRISA

Håkon Stanghelle er på mange måter et drømme-prospekt på det Helgeland-regionen etterspør. Han er ranværing, har bodd borte noen år og har vendt tilbake som en velutdannet familiemann med høy kompetanse og bred erfaring.

Noe av det han hadde med seg på flyttelasset hjem var erfaring fra både Norges Bank og Danske Markets, der han jobbet innenfor finansiell analyse. Han satt midt i stormøyet da finanskrisa raste.

– Det var en tid med høyt tempo, veldig intenst og med en bratt læringskurve. Det var litt kjipt å si opp og forlate dette for å flytte hjem, men det var et verdivalg som ble tatt, sier Stanghelle, og bekrefter at også dette ble grundige analysert, før man la Oslo bak seg.

– Jeg så potensialet hjemme, med naturgitte fordelene i kraft og sjø. I Helgeland Invest er intensjonen å bidra til vekst og utvikling på Helgeland. Akkurat det, at vi gjennom et aktivt eierskap bidrar til å skape noe, det er en drivkraft, sier Stanghelle.

– Selvsagt er jobben her annerledes, men det betyr ikke at den er mindre givende. I Oslo hadde man et fagteam rundt seg, der man er veldig gode på hver sine spesifiserte, avgrensede områder. Her må man beherske et bredere spekter og bygge brede nettverk. Da utvider man hele tiden sin egen horisont, sier Stanghelle. Som ikke bare er opptatt av å utvide egen horisont, men også andres. Noe han bidrar til som foreleser i "Finansiering og Investering", for økonomi-studentene ved Nord Universitet.

ELDREBØLGEN

Første leksjon i grunnleggende økonomi og finans nærmer seg slutten. Stanghelle legger inn en slutts-

purt for å poengtere sine analytiske evner fusjonert, eller var det fisjonert, med anvendbar matematikk.

– De som ser på forgubbingen av denne regionen som kun en trussel, de har regnet feil. De har nemlig glemt et viktig aspekt; at det også vil kunne åpne seg masse spennende jobber for yngre mennesker med kompetanse, som vil hjem til Helgeland. Så den utviklingen byr også på store muligheter, sier Håkon Stanghelle.

Analytikeren har fått inn det vi trodde var sluttpoenget. I det S-kurven er i ferd med å forsvinne under bestemte, kalkulerte bevegelser på whiteboardet, stopper Stanghelle opp et lite øyeblikk.

– Nevnte jeg forresten at jeg kom til OL-finalen i kjemi, da jeg gikk på Moheia videregående skole?

Håkon Stanghelle

Investeringsanalytiker, Helgeland Invest.

34 år. Samboer, to barn. Bor i Mo i Rana. Utdannet sivilingeniør fra NTNU. Luftforsvarets tekniske befalsskole.

Yrkeserfaring som kredittanalytiker i Danske Markets og investeringsanalytiker i Norges Bank Investment Management.

BIRGIT MJELLE

SØRGER FOR AT MASKINERIET FUNGERER

Alle team er avhengig av medspilleren som gjør andre gode.

Birgit Mjelle beskriver sin jobb som kontorleder hos Helgeland Invest, som en noe tilbaketrukket rolle. Bruker man metaforer fra idretten, er det fristende å sammenligne kontorlederfunksjonen med spilleren som får maskineriet til å fungere.

– Jeg har ansvar for at vår felles database inneholder ajourførte oversikter til styret, og er oppdatert angående investeringer, generalforsamlinger, utbytteutbetaling, styrearkiv og aksjonærregister, sier Mjelle.

– Dessuten ligger alle daglige administrative oppgaver, som regnskapsunderlag og -rapporter, samarbeid med revisor om årsoppgjør, meldinger til Brønnøysundregistrene, reiseregninger, lønn, personforsikringer, samt innkjøp og daglig kontordrift, i kontorlederjobben, forklarer hun.

– Kort forklart kan man si at min rolle er å legge til rette for at de to andre skal kunne konsentrere seg om det viktigste; å ivareta den faglige rollen i investeringselskapet. Da er det viktig at det daglige ruller og går som det skal, og at alle kan stole på at de til enhver tid finner ajourførte opplysninger i vårt felles datasystem og andre arkiv, sier Birgit Mjelle.

OMSTILLINGEN

Mjelle har jobbet i selskapet som i dag er Helgeland Invest, siden 1989. Den gang het selskapet Rana Invest (RI). De første årene var det Per Bakken som var hennes sjef. I likhet med Mjelle, kom Bakken fra Norsk Jernverk. Der hadde han vært Mjelles, og alle andre jernverkansattes, sjef.

– Han var vant til å sitte på toppen av en stor organisasjon med mer enn 4.000 ansatte, men måtte relativt raskt endre seg, han også, sier Mjelle.

Jernverket var solgt til private. Råjernverket var lagt ned. Koksverket var nedlagt. Rana var i omstilling. Staten pumpet millioner av kroner til Rana, for å kompensere for at man hadde lagt ned statseide arbeidsplasser som hadde vært fundamentet for både oppbyggingen av byen, og hadde vært en viktig redskap i oppbyggingen av Norge i etterkrigstiden og inn mot oljealderen. Pågangen fra dem som ville ha en del av omstillingskaka var stor.

– Den gang var vi samlokalisert med Rana Utviklingselskap, og til dem kom alle som hadde en idé om en nyetablering. Det var nærmest bonanza

i Rana på den tiden. Det ble investert ganske mye penger, og alt var kanskje ikke like veloverveid, sier Mjelle.

UTVIKLINGEN

Mye har endret seg siden den gang. Til det bedre, slår Birgit Mjelle fast.

– Jernverket hadde vært som et eget land, som var selvforsynt med alt. Da jeg kom ut derfra som 38-åring, måtte jeg på sett og vis lære meg å bli kjent med byen utenfor porten. Det har vært utrolig spennende å være så nær på utviklingen hele veien, fra da og frem til i dag, hvor vi har et langt mer variert og rikt Helgeland, sier Birgit Mjelle.

Birgit Mjelle

Kontorleder, Helgeland Invest.
64 år. Gift, to voksne barn, fire barnebarn. Bor i Mo i Rana.
Utdannelse fra økonomisk gymnas.
Utfører backoffice-oppgaver og har mer enn 45 års erfaring fra kontorstillinger innen flere fagområder hos Norsk Jernverk og Helgeland Invest

STYREMEDLEMMER

ET STYRE FRA OG FOR HELE HELGELAND

ARNT KRANE,
Styreleder. Mo i Rana.
Født 1946.
Tidligere banksjef for
Helgeland Sparebank.
Også styreleder i
Mo Industripark AS.

**ØYVIND
GRØTTHEIM**
Nestleder.
Brønnøysund.
Født 1978.
Innkjøpsjef i Torghatten
ASA og daglig leder i
Maritime Venture AS.

INGER LISE STRØM
Styremedlem.
Mosjøen.
Født 1971.
Økonomidirektør i
Helgeland Kraft.

MERETE KARLSEN
Styremedlem.
Mo i Rana.
Født 1970.
Avdelingssjef for
Caverion, Helgeland.

ROGER HANSEN
Styremedlem.
Sandnessjøen.
Født 1961.
Bedriftsmarkedssjef,
Helgeland Sparebank,
Sandnessjøen

LISBETH FLÅGENG
Møtende varamedlem.
Mo i Rana. Født 1957.
Adm. dir. Helgeland
Sparebank.

NOEN BEDRIFTER I PORTEFØLJEN

– Mo Industripark AS må være det gode vertsskapet som både legger til rette for videre vekst og utvikling, for både eksisterende og ny virksomhet, sier Arnt Krane, styreleder i både Helgeland Invest AS og Mo Industripark AS.

MO INDUSTRIPARK AS / MIP-KONSERNET

NAVET FOR VEKST OG UTVIKLING

– Det kalde vannet, krafta, arealene, havna, jernbanen, øst-vest-forbindelsen, grønt skifte... Alt ligger til rette for videre vekst.

Arnt Krane er styreleder i både Mo Industripark AS (MIP AS) og Helgeland Invest AS. To selskap med felles opphav. Og to selskap som den tidligere bank-sjefen har meget stor tro på.

Men tilbake til opphavet, som var omstillingen etter avviklingen av Norsk Jernverk.

Jernverket ble i 1989 splittet opp, og det som var igjen var et infrastrukturselskap; Mo Industripark. Aksjene ble fordelt og havnet på hendene hos de tradisjonelle selskapene i industriparken. Virksomhet på jernverkstomta var en forutsetningen for å få en aksjepost. Med unntak for ett selskap: Rana Invest, som i dag er Helgeland Invest.

– Rana Invest var eneste aktør på eiersida som ikke drev virksomhet inne i industriparken. Selskapet fikk opprinnelig ti prosent av aksjene, og eierskapet ble etter hvert utvidet til 17 prosent. Rana Invest var også en del av virkemiddelpakken. Så vi må ikke glemme at pengene, de kom med en slags ideologi og forpliktelse, sier Krane.

HJERTE OG HJERNE

Denne forpliktelsen har Helgeland Invest vært tro mot hele veien, og i økende grad. Da Fesil, som hadde vært største eier i MIP AS med en post på 46 prosent,

i 2014 valgte å selge seg ut, benyttet både Helgeland Invest, Øjord & Aanes AS og Rana Gruber AS seg av forkjøpsretten og kjøpte Fesils andel.

Helgeland Invest kom da opp i en andel på 53 prosent. Ettersom Helgeland Invest ikke ønsker å eie over 50 prosent, solgte man seg ned til en andel på 49,3 prosent. Dette gjør investeringselskapet til største eier i Mo Industripark AS.

– Dette ble gjort for å sikre lokalt eierskap. Lokal og regional forankring og eierskap var, og er, en viktig drivkraft, sier Krane, som påpeker at også på dette punktet finner man fellestrekk mellom Helgeland Invest og MIP AS.

– Majoriteten i MIP AS er lokalt eid. Helgeland Invests eiere; ved blant andre Helgeland Kraft, Rana kommune, Torghatten og Helgeland Sparebank, er virksomheter som har dokumentert at de er opptatt av lokalt eierskap og forankring på Helgeland, sier Krane.

Styrelederen, og den tidligere banksjefen i Helgeland Sparebank, understreker at samtidig som det å sikre lokalt eierskap, så ville man ikke gjort investeringene i MIP AS om man ikke også hadde hatt klokkeretro på at investeringene og eierskapet var fornuftig, også kommersielt.

– Mo Industripark AS har vært og er et veldrevet

selskap, som kan vise til solide resultater og utbetaling av utbytte til sine eiere. Så man kan si at når det gjelder eierskapet i Mo Industripark AS, så ligger det både hjerte og hjerne bak, sier Arnt Krane.

NY STRATEGI

Samtidig som det å sikre lokalt eierskap og høste gevinst gjennom utbytte er viktige drivkrefter i Helgeland Invest, ligger det noe mer i denne symbiosen. Krane har allerede satt ord på det: En slags forpliktende ideologi. Der Mo Industripark AS skal forvaltes som et finstemt instrument som skal legge til rette for ny vekst og utvikling.

– Mo Industripark AS skal være det gode vertsskapet, som skal ivareta de virksomhetene man allerede har i industriparken, og samtidig legger til rette for at det kan skapes ny aktivitet, sier Krane.

For noen år tilbake startet Mo Industripark AS en strategiprosess, nettopp med sikte på å tiltrekke seg ny aktivitet og nye etableringer. Da la styret i MIP AS en strategi for å åpne Mo Industripark mer opp, og markedsføre parken som et attraktivt sted for ny aktivitet. Strategiprosessen ble fullført, og Mo Industripark fremstår i dag som en spydspiss innenfor fremtidsrettet, bærekraftig industri. Ambisjonen om

å bli en grønn industripark i verdensklasse, bærekraft, det grønne skiftet, er i ferd med å feste seg som begrep som man først og fremst forbinder med Mo Industripark.

Ideologien, forpliktelsene og respekten for det lokale entreprenørskapet som har vært både hjerte og muskler i Rana-regionen i flere tiår, ble imidlertid ikke mistet av syne i planleggingen av fremtidens industripark. Samtidig strategiene for framtida ble meislet ut, var det minst like vesentlig å ivareta de man allerede hadde og har i industriparken.

– Dette arbeidet ble påbegynt under tidligere direktør Bjørn Bjørkmo. Etter Bjørkmos bortgang ble Arve Ulriksen rekruttert. Han er absolutt riktig mann for å videreføre og fullføre en slik strategi. Å gjøre parken utadvent og attraktiv er viktig. Men det var, og er, minst like viktig å ivareta de virksomhetene som vi har i industriparken, sier Krane.

RANASAMFUNNETS FUNDAMENT

– Jeg tror ikke folk helt erkjenner hvilken betydning industriparken og dens aktører har for regionen. Og i dette perspektivet må vi ikke glemme at selve grunnmuren i industriparken, ja jeg vil si for hele Rana-samfunnet, finner vi smelte- og leverandørbedriftene. Dette er selve basisen, som er så viktig. Og det er nettopp derfor at det også er så utrolig viktig for Mo Industripark AS å være et godt vertskap, sier Krane. Som tror at smelteverksindustrien kommer til å spille en meget viktig rolle, langt inn i framtida.

– Det er behov for produktene fra smelteindustrien. Med levedyktige vilkår og utviklingsevne ser jeg mulighet for både videreutvikling og også nyetableringer. Det er tanker om et ambisjonsnivå som vi må våge å tenke høyt, sier Krane.

– Samtidig ligger det store muligheter i nye nærin-

ger. Som Arctic Circle Data Center, som er et spennende prosjekt i en ny verden, sier Arnt Krane.

– Det kalde vannet, krafta, det grønne skiftet, arealene, havna, jernbanen, øst-vest-forbindelsen, og kompetansen hos prima folk... Alt ligger til rette for videre vekst.

MO INDUSTRIPARK AS

- Eiendoms- og infrastrukturselskapet i Mo industripark.
- Rundt 60 ansatte. Arve Ulriksen er adm.dir.
- Har avdelingene MIP Marked og Info, MIP Eiendom, MIP Energi, MIP Kraftnett, MIP Service og IT og MIP Sikkerhetssenter.
- Omsatte for 221,6 mill og oppnådde et driftsresultat på 44,7 mill. i 2014
- Helgeland Invest eier 49,3 prosent (største aksjonær). Øvrige eiere er Celsa Armeringsstål AS (30,3), Øijord & Aanes AS (10,5), Rana Gruber AS (7,8) og Molab AS (2,1)

MIP-KONSERNET

MIP AS er morselskap til fem døtre i MIP-konsernet:

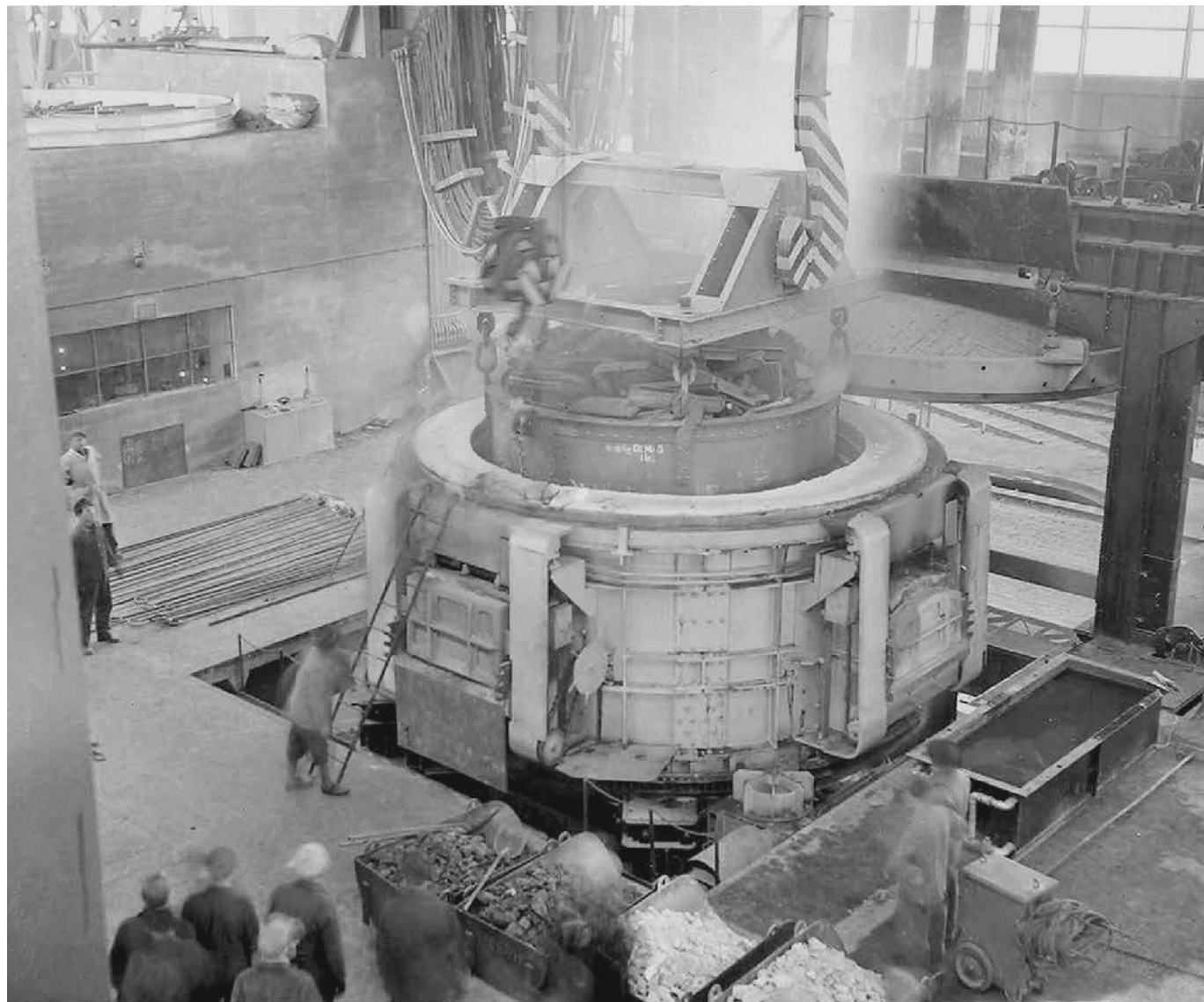
- Rana Industriterminal AS (heleid). Eier og driver kaianlegget til MIP AS og håndterer ca 2,0-2,2 mill. tonn gods i et normalår
- MIP Regnskapsservice AS (heleid). Autorisert regnskapsførerelskap
- Foton Invest AS (heleid). Investeringselskap
- Arctic Circle Data Center (69,2 prosent)
- Mo Fjernvarme AS (60 prosent). Produserer fjernvarme basert på overskuddsenergi og distribuerer denne i Mo i Rana. Tre ansatte
- Omsatte for 304 mill og oppnådde et driftsresultat på 72,5 mill. i 2014 (inkl. MIP AS)

Med sine arealer, beliggenhet og infrastruktur ligger Mo Industripark perfekt til for videre vekst og utvikling.

19. april 1955. Flytende stål ble for første gang tappet fra Norsk Jernverks stålovn 2.

UTGANGSPUNKTET

10. juli 1946 vedtok Stortinget å bygge et jernverk i Mo i Rana. Bakgrunnen var at Norge skulle gjøres med selvforsynt med stål.

19. april 1955 var anlegget ferdig, og flytende stål ble for første gang tappet fra stålovn 2. Nesten 42 år etter vedtaket om å bygge jernverket, den 9. juni 1988, vedtok Stortinget å avvikle statens eierskap i Norsk Jernverk. Dette var et ledd i en statlig omstilling der jernverket ble solgt til private aktører, mens råjernverket og Norsk Koksverk ble lagt ned.

INDUSTRIPARKEN

Mo Industripark består av 110 bedrifter med totalt 2340 ansatte. Virksomhetene i industriparken hadde i 2015 en samlet omsetning på seks milliarder kroner.

Det fysiske området er på 2.600 dekar, bygningsmassen har et grunnareal på 350.000 kvadrater, og det distribueres rundt 1.600 GWh fra virksomhetene.

SAMSPILLET

Mo Industripark AS er eier og står for driften av industriparken. Selskapets hovedoppgave er å forvalte, utvikle og utføre drift av eiendommer, infrastruktur, anlegg og utstyr i industriparken, tilrettelegge for nye etableringer samt arbeide for at industrien i Mo Industripark skal ha best mulige rammebetingelser.

Sterke kompetansemiljøer, avansert infrastruktur og et samspill der man utnytter felles ressurser og deler på kostnader er noe av grunnlaget for industriparkens suksess.

60 år etter den første tappingen ved Norsk Jernverk, er fortsatt smelteverkene et viktig fundament for regionens næringsliv. Her fra Fesil Rana Metall.

BEFOLKNINGSVEKSTEN

I tillegg til å gjøre Norge selvforsynt med stål, var det å styrke Nord-Norge en av intensjonene bak etableringen Norsk Jernverk. I tillegg til de naturgitte forholdene, var dette en av årsakene til at Mo i Rana ble valgt foran Orkdal.

Og etableringen ga ringvirkninger og vekst. I 1946, det året Norsk Jernverk AS ble vedtatt bygget, var folketallet i det som i dag utgjør Rana kommune (frem til 1964 Mo bykommune, Sør-Rana og Nord-Rana) 9.364. I 1955, da driften ved Norsk Jernverk startet opp, var innbyggertallet steget til 14.631. I 1964, samme år som kommunesammenslåingen, var innbyggertallet i den nye Rana kommune kommet opp i 22.492.

Folketallet fortsatte å stige fram til en topp i 1974, da Rana hadde 26.298 innbyggere. Utover 1980-tallet gikk innbyggertallet gradvis ned. I 1987, året før vedtaket om statlig avvikling av Norsk Jernverk, var innbyggertallet i Rana 25.128. I 1991 var innbyggertallet gått ned til 24.641, som er det laveste innbyggertallet i Rana etter 1965.

Fra 1992 har kurven pekt oppover igjen, og ved inngangen til 2016 var folketallet i Rana kommune 26.039 innbyggere.

NY AKTIVITET

Prosessindustrien er fortsatt ryggraden i Rana-industrien, med smelteverkene Fesil Rana Metall AS og Glencore Manganese Norway og stålprodusenten Celsa Armeringsstål AS.

Etter omstillingen har det også oppstått en rekke andre virksomheter i industriparken. Verkstedindustrien, med bedrifter som Momek, Miras og Imtas, er betydelig, og man finner et bredt spekter med servicebedrifter. Mo Industripark AS jobber også målrettet med kompetanseutvikling og nettverksbygging, og samarbeider tett med FoU-aktører som Sintef og Nordlandsforskning. I tillegg har MIP AS plass i nasjonale Arena-prosjekt, samt egne klyngeprosjekt som MIP Cluster.

Gjennom selskapet Arctic Circle Data Center AS, der MIP AS er største eier, jobbes det med å få etablert et datasenter med utgangspunkt i industriparken. Behovet for datasenter er stort, og voksende. Ifølge analyseselskapet Jefferies International vil omfanget av datamengder dobles hvert annet år frem mot 2020. Dette vil skape et behov for bygging av hundrevis av nye datasentre datasentre i årene som kommer.

Ettersom datasentre er svært kraftkrevende anlegg – estimater viser at i 2020 vil klimautslipp fra IKT-sektoren overgå utslippene fra flytrafikk – er det ønskelig å finne miljøvennlige løsninger for datasentrene. I et slikt perspektiv fremstår Mo Industripark som en meget attraktiv lokasjon, med etablert infrastruktur, gunstig klima og stabil tilgang til miljøvennlig kraftproduksjon.

MO INDUSTRIPARK AS / MO FJERNVARME AS

GRØNT SKIFTE I 30 ÅR

– Som gjenvinningsbedrift har vi jobbet med ”det grønne skiftet” helt siden oppstarten i 1985.

Dette sier Terje Sund-Olsen, daglig leder for gjenvinningsbedriften Mo Fjernvarme AS. Selskapet han leder produserer og leverer årlig 70-80 GWh fjernvarme, basert på gjenvunnet energi fra energiintensive bedrifter i Mo i Rana. Gjenvinningsandelen er i et normalår på 98-99 prosent.

FESIL OG GLENCCORE

Ideen bak Mo Fjernvarmes virksomhet er å gjenvinne industriell overskuddsvarme fra energiintensive bedrifter. Man begynte med dette allerede på tampen av Norsk Jernverk-epoken.

I dag er det overskuddsenergi fra Fesil Rana Metall AS og Glencore Manganese Norway AS som gjenvinnes. Varmeenergien fra røykgass hos Fesil og CO-rik brenngass fra Glencore benyttes til å varme opp vann til minimum 85 grader, før det sendes ut i fjernvarmenettets vannbårne varmesystemer.

Gjenvunnet overskuddsenergi fra Rana-industrien brukes på denne måten til å holde gågatenettet i Mo sentrum snø- og isfritt om vinteren. De fleste større bygg i sentrum er koblet til nettet, på lik linje med Moheia fritidspark med badeland, kunstgressbane og

idrettshall, Nasjonalbiblioteket, Statens innkreivings-sentral, Helgelandsykehuset samt flere borettslag, skoler og sykehjem.

Når vannet er avkjølt ledes det tilbake til produksjonsanlegget i industriparken, for ny oppvarming. Med andre ord gjenvinnes også vannet.

GRØNN VISJON

Selv om fjernvarmeproduksjon i Mo i Rana har pågått i tre tiår, passer Mo Fjernvarmes virksomhet som hånd i hanske med Mo Industripark AS sine mål og visjoner om en bærekraftig og grønn industri.

– Vi er det eneste fjernvarmeanlegget i Norge som baseres helt på utnyttelse av overskuddsenergi. Fjernvarmen erstatter i stor grad fyring med olje, og dermed spares miljøet for store utslipp av CO₂, NO_x og SO₂, sier Sund-Olsen.

– Visjonen er fortsatt vekst gjennom nye kundetilknøyninger og nye bruksområder for fjernvarme, samt å bli 100 prosent fornybar gjennom investeringer i flere varmegjenvinningsanlegg og konvertering av våre spisslastkjeler, sier Terje Sund-Olsen.

MO FJERNVARME AS

- Virksomheten er lønnsom distribusjon og salg av fjernvarme, basert på gjenvunnet energi fra energiintensive bedrifter i Mo i Rana)
- Produserte 77 GWh og omsatte for 40 mill. kroner i 2015
- Eiere er Mo Industripark AS (60 prosent) og Helgeland Kraft (40 prosent)

Overskuddsvarme fra Glencore og Fesil brukes blant annet til å holde Mo sentrum is- og snøfritt. – I et normalår har vi en gjenvinningsandel på 98-99 prosent. Målet er å komme opp i 100 prosent, sier daglig leder Terje Sund-Olsen.

MO INDUSTRIPARK AS / RANA INDUSTRIRTERMINAL AS

VIL PÅ DYPT VANN

Landstrøm og dypvannskai skal gjøre Rana Industriterminal AS rustet for framtida.

Ei dypvannskai i tilknytning til dagens kaianlegg ved Rana Industriterminal er ansett som en nøkkel i arbeidet med å styrke Mo i Ranas posisjon som et industrielt knutepunkt.

Behovet for dypvannskai ble synliggjort gjennom Polarled-prosjektet, der de største skipene ikke kom til kai på grunn av dybdeforholdene. I 2015 gikk derfor MIP AS, Mo i Rana Havn KF og Rana kommune sammen om et forprosjekt, der man konkluderte med at man ønsker å få på plass ei dypvannskai innen utløpet av 2019,

250 MILL.

Målet er å få bygget et kaianlegg som vil gi 200 nye kaimeter, og en operativ dybde på 18 meter (dagens dybde er åtte meter). Prosjektet er kostnadsberegnet til en kvart milliard kroner.

– Dette er en viktig utvikling som vil gi industrien nye muligheter langt inn i framtida, og det vil gjøre vår region mer konkurransedyktig blant annet for nye store leveranser til offshore-markedet, sier Alf A. Øverli, daglig leder i Rana Industriterminal AS.

– Her er det snakk om langsiktig infrastruktur som vil bidra til økt verdiskapning i mange tiår framover. Vi har alle forutsetninger for å lykkes også i framtida,

men da må vi sørge for å ha denne infrastrukturen, sier Øverli.

En annen nøkkelfaktor for RIT AS, er at svært få skip går uten last verken inn eller ut Ranfjorden.

– Vi er et av Norges aller travleste kaiavsnitt med en tilnærmet perfekt retningsbalanse, og med stor bredde i de produkter vi laster og loss, sier Øverli.

VANNKRAFT ERSTATTER DIESEL

I tillegg til arbeidet med dypvannskai, vil det i 2016 bli jobbet for å få etablert et landstrømsanlegg ved Rana Industriterminal. Hafenstrom AS og Mo Industripark AS har søkt Enova om finansiering av et landstrømanlegg, og for Rana Industriterminal jobbes det med å få etablert et fleksibelt anlegg som skal kunne levere både 50 og 60 Hz strøm til lasteskip og offshorefartøyer

Et landstrømanlegg vil gjøre at fartøy som ligger ved kai kan erstatte strøm produsert av dieselmotorer, med miljøvennlig vannkraft. Et skip som ligger ved kai med motorene i gang, kan ha betydelige forurensende utslipp. Den potensielle miljøgevinsten ved å ta i bruk landbasert strøm er således betydelig, og vil bidra i Mo Industripark AS sitt arbeide med å bli en verdensledende industriklynge i forhold til miljø og

energieffektivitet.

– RIT ønsker å aktivt støtte opp om MIP AS sin ambisjon om å være helt i front i det grønne skiftet. Vi opplever at våre kunder er opptatt av – og utfordrer oss på – hva vi gjør på miljøsidene. I samarbeid med ekspertise i inn- og utland er det utarbeidet et skreddersydd konsept for landstrømsanlegg ved RIT, sier Alf A. Øverli.

UTFORDRENDE 2016

I tillegg til å se tilbake på et brukbart år rent økonomisk, ble 2015 også året da personell som tidligere har vært leid inn gjennom Mo Losse- og Lastekontor, fullt ut integrert i RITs organisasjon som fast ansatte.

– Dette gjør oss bedre i stand til å betjene våre kunder, samtidig som det gir nye muligheter for hver enkelt ansatt, sier Øverli, som nå forventer at 2016 vil bli et mer utfordrende år enn 2015.

– Det store rør-prosjektet i forbindelse med Polarled er avsluttet og dermed har vi ikke denne ekstratonnasjen i 2016. Vi må derfor ta noen grep for å sikre at butikken går rundt, samtidig som vi skal ivareta våre kunder og våre ansatte på best mulig vis, sier Alf A. Øverli.

Dypvannskai og landstrøm er to viktige prosjekt å løse i havn, for å gjøre Rana Industriterminal AS enda bedre rustet for framtida.

RANA INDUSTRIRTERMINAL AS

- 47 ansatte. Omsetning på 61 mill. kroner i 2015
- Heleid av Mo Industripark AS
- Eier og driver kaianlegget (410 meter) til MIP AS. Håndterte 2.154.000 tonn over kai i 2015

HELGELAND HOLDING AS

SIKRER GRUNNMUREN FOR FREMTIDEN

Helgeland Holding AS hadde behov for frisk kapital, og en medeier som kunne bidra til å føre det tradisjonsrike konsernet videre

– Vi kjenner godt til Helgeland Invest, og det var betryggende å få dem med på eiersiden, sier daglig leder for Helgeland Holding AS, Johan Roger Smith-Nilsen. Når Helgeland Invest kommer inn på eiersiden i en virksomhet, er det som regel med en intensjon om å selge seg ut innen fem til syv år. Johan Roger Smith-Nilsen bekrefter at dette er intensjonen også for familien Smith-Nilsen, som eier 63 prosent av selskapet.

– Her har vi og Helgeland Invest en sammenfallende strategi, sier Johan Roger Smith-Nilsen, og bekrefter at for neste generasjon skal ikke fremtiden være hogget i stein. Virksomheten som hans far, Johan Smith-Nilsen, starter i 1952, vil sannsynligvis bli solgt ut av Smith-Nilsen-familien i løpet av overskuelig fremtid. Da avsluttes ett kapittel om et av Ranas mange industrieventyr, og nye kan påbegynnes.

INNOVASJON OG OMSTILLING

For å finne Helgeland Holdings opprinnelse må man tilbake til noen gamle tyskerbrakker i Sjøneset. Johan Smith-Nilsen hadde kjøpt en nedlagt liten betongfabrikk av Bodø-bedriften Nordland Betongindustri, og startet betongproduksjon. Her ble det produsert stein til boligformål så lenge bekken som forsynte vann til

betongblandingen ikke var frosset til is. I 1956 ble en steinproduksjon i Ranenget kjøpt opp. I 1965 flyttet man inn i nye produksjonslokaler på Ytteren, og virksomheten i Sjøneset ble lagt ned. Fem år senere ble også stein- og rørproduksjonen i Ranenget lagt ned. Tilpasningsevne og innovasjon har gjort at bedriften har klart seg. Ved flyttingen til Ytteren i 1965 begynte man også med ferdigbetong som nytt produkt for bedriften. Da plastrøret kom på markedet på slutten av 60-tallet og fortrenget betongrørene, ble Helgeland Plast – et selskap man var eier av frem til 2006 – etablert og plastrørproduksjon satt i gang. Betongelementer hadde den innovative Johan Smith-Nilsen begynt å levere allerede tidlig på 70-tallet.

SOLIDE UTSIKTER

Dagens virksomhet er organisert i tre produksjonsselskaper:

- Helgeland Ferdigbetong, som har Rana-regionen som geografisk marked.
- Helgeland Betong, som produserer betongelementer med Nordland fylke som geografisk nedslagsfelt.
- Helgeland Marinasystemer som produserer

betongflytebrygger og oppdrettsmerder (se egen sak), med hele Norge som marked.

Og selv om Helgeland Holding hadde behov for frisk kapital, og også har flere mulige eierskifter i vente, er det en offensiv framtidstro som preger virksomheten. Hadde ikke dette vært tilfelle, hadde heller ikke Helgeland Invest lukket på prospektet.

– For ferdigbetong har vi signert en flerårig avtale med Hæhre, i forbindelse med E6-utbyggingen nord for Mo i Rana.

– På elementsiden leverer vi til entreprenører som står bak store byggeprosjekt; Bolt, MBA og Rana Entreprenør, Tre og Betong, Consto, Skanska samt en rekke andre eiendomsutviklere i Nordland, sier Smith-Nilsen.

– Man finner brygger fra oss langs hele norskekysten, ved Aker Brygge, i Trondheim havn og i Bodø havn. I tillegg håper vi å få havbruksnæringen som en betydelig kunde, sier økonomisjef Tore Karlsen.

– Helgeland Marinasystemer har mer enn 20 års produksjonserfaring med betongflytebrygger, og er blant Norges to-tre største produsenter av brygger. Den posisjonen skal vi opprettholde, sier Johan Roger Smith-Nilsen.

1. Helgeland Invest kom i 2015 inn på eiersiden i Helgeland Holding. Sammen med Smith-Nilsen-familien, som etablerte bedriften i 1952, skal man nå bygge et solid fundament for framtida.

HELGELAND HOLDING AS

- Består av morselskap (4 ansatte) og datterselskapene Helgeland Betong AS (30 ansatte), Ferdigbetong AS (4 ansatte) og Helgeland Marinasystemer AS (12 ansatte)
- Driver produksjon på Ytteren og på Toraneskaia i Mo i Rana
- Omsatte for 154 mill. i 2015. Av dette omsatte Helgeland Betong for 100 mill., Helgeland Ferdigbetong 32 mill. og Helgeland Marinasystemer for 22 mill.
- Helgeland Invest eier 32 prosent. Øvrige eiere er SN-Invest AS (63 prosent) og Reinfjell Holding AS (5 prosent)

2. Produksjonsleder Wiggo Brattland har full oversikt over både produksjonen og hvor betingbilene befinner seg, fra kontrollrommet hos Helgeland Ferdigbetong.

3. Man finner betongflytebrygger fra Helgeland Marinasystemer, produsert på Toraneskaia innerst i Ranfjorden, langs hele norskekysten.

HELGELAND HOLDING AS / HELGELAND MARINASYSTEMER AS

PRODUSERER MERDENE SOM KAN KNEKKE LAKSELUSA

Helgeland Marinasytemer bygger betongmerder som benyttes i et storskala prøveprosjekt for å holde lakselusa ute fra oppdrettsanlegg.

Det er selskapet AkvaDesign i Brønnøysund som skal teste ut i lukkede merder i stor skala, i et anlegg i Velfjorden. Helgeland Marinasytemer, et datterselskap i Helgeland Holding-konsernet, skal produsere merdene i samarbeid med AkvaDesign. Nå er produksjonen av seksjonene som skal benyttes til i alt 20 merder på 6.000 kubikkmeter, i full gang.

– Merdene er bygget opp etter et slags bikube-prinsipp. Hver merde består av åtte seksjoner. Vi skal produsere i alt 160 seksjoner, sier konsernleder Johan Roger Smith-Nilsen.

POSITIVE TESTER

Et av hovedmålene med lukkede merder er å unngå lakselus i anlegg. AkvaDesign har fra før 14 mindre, lukkede merder i plast, på inntil 3.000 kubikkmeter. Forsøkene med disse merdene har pågått i flere år. Resultatene har blant annet vist at fisk i lukket anlegg vokste fortere enn fisk på settefiskanlegg og i åpne merder. I tillegg var overlevelsen hos fisken på 99 prosent, og lus fant man ikke selv etter å ha plassert ut fisk med lus i et anlegg.

– Anlegget er helt lukket, slik at flak med lus ikke kommer inn. Under merdene er det tekstilposer, som

samler opp avfall. Det pumpes vann inn i anlegget fra 12-14 meters dyp; dybder hvor man ikke finner lakselus. En positiv tilleggseffekt av dette er at vannet i merdene holder jevnere temperatur, og også skaper strømførhold i merdene som er bra for laksen, forklarer daglig leder ved Helgeland Marinasytemer, Rune Mikalsen.

FOU-KONSESJONER

Det er de meget positive erfaringene fra de mindre plastmerdene som er bakgrunnen for at man nå skal prøve ut lukkede merder i betong. AkvaDesign har fått innvilget tre FoU-konsesjoner til prosjektet.

De første seksjonene fra produksjonshallen på Toraneskaia ble lastet og skipet ut Ranfjorden i begynnelsen av februar. Betongmerdene som skal prøves ut i Velfjorden er med andre ord dobbelt så store, og langt mer robuste, enn merdene AkvaDesign hittil har brukt. Dermed er dimensjonene mer sammenlignbare med slik oppdrettsnæringen driver.

ØKE KAPASITETEN

For Helgeland Marinasytemer har kontrakten med AkvaDesign en verdi på 25-30 millioner kroner.

– Dette utgjør alene nesten et helt årsbudsjett for selskapet, sier konsernøkonomisjef Tore Karlsen, og føyer til at dersom prøveprosjektet i Velfjorden blir vellykket, da kan det bli snakk om helt andre produksjonstall.

– Men nå får vi ta dette året først, og se an utfallet. Men dersom resultatene blir vellykkede og dette tar av, og AkvaDesign ønsker å fortsette samarbeidet, da må vi nok se oss om etter større lokaler med større kapasitet enn basen på Toraneskaia, sier Karlsen.

I samarbeid med AkvaDesign skal Helgeland Marinasytemer produsere i alt 160 seksjoner til en ny type merder, som skal testes ut i et anlegg i Velfjorden. Konsernøkonomisjef Tore Karlsen, daglig leder i Helgeland Marinasytemer Rune Mikalsen og Johan Roger Smith-Nilsen, konsernsjef i Helgeland Holding AS, ser muligheter for en betydelig vekst, dersom prosjektet blir vellykket.

PROLINK INTERNATIONAL AS

EN LYSENDE INVESTERING

– Det ble jo invitert til gratis lunsj.

Frank Høyen, daglig leder hos ProLink International, ler. Han har fått spørsmål om hva som var utgangspunktet for at han, sammen med flere andre aksjonærer, på tampen av fjoråret solgte seg ut av selskapet, som han i 2002 løftet ut av konkursbunken og bygget opp til en bedrift som de siste årene har levert et driftsresultat på rundt åtte millioner kroner. Da Høyen og noen flere kjøpte opp det som var igjen av ProLink i 2002, var det restene etter et selskap som hadde gått konkurs for andre gang. Men den tidligere sykehusdirektøren og økonomen så potensialet i produktet, og valgte å satse. Han fikk flere med seg på eiersiden; de fleste av dem ansatte i selskapet. Med eierskap hos de ansatte ga motivasjon og drivkraft for å jobbe målbevisst.

TOK PRODUKTET PÅ LAND

Mens det opprinnelige ProLink i stor grad rettet seg mot skipsverft og produksjon av ledelyssystemer for rømningsveier på skip, tok Høyen det nye ProLink med seg opp på tørt land.

Bit for bit ble ProLink International bygget opp til en virksomhet som de siste årene har levert solide resultater. I dag finner man ProLink Internationals ledesystem i en rekke offentlige og private næringsbygg og institusjoner. I Mo i Rana har både Scandic

Meyergården og Helma Hotell installert rømningsmerking som er produsert og levert fra virksomheten i Sikterigata på Vikaleira. Også Scandic Lerkendal og Scandic Nidelven i Trondheim ligger i porteføljen. For å nevne noen.

– De første årene var det stramt, men vi har aldri sett annet enn blå tall. Fra 2006 begynte det å løse økonomisk, sier Høyen.

TID FOR SKIFTE

Men så var det denne gratis lunsjen, da.

– Det var i forbindelse med et miniseminar på Meyergården i regi av DnB, at jeg nevnte for noen at det kunne være interessant for oss å vurdere nye eiere. Det var starten, egentlig, sier Høyen, og føyer til at ja, det ble servert gratis lunsj under seminaret.

Man kan kanskje si at det var litt tilfeldig at det var der og da at man begynte å snakke om et eierskifte, utenfor selskapets daværende eierkrets. Men innad hadde man kommet frem til at tiden var kommet for å få inn nye krefter.

– Gjennomsnittsalderen på oss som var eiere var passert 60 år. Det blir feil å sitte og ruge på noe til man blir for gammel. Man må ta de riktige grepene til riktig tid. For oss var det riktig tidspunkt å sikre ny drivkraft til virksomheten, sier Frank Høyen.

POTENSIALE FOR VEKST

Av de tidligere eierne er det kun Bjørn Pedersen som er med videre på eiersiden. Han eier vel 50 prosent prosent, gjennom selskapet Vatna Invest AS. Den andre aksjeposten eies av Helgeland Invest.

De nye eierne investerer ikke i virksomheter de ikke har tro på. Og selv om Frank Høyen har solgt seg ut, fortsetter han som daglig leder ei stund til. Med tro på at selskapet kan oppnå gode resultater også i årene som kommer.

– Egentlig så skjønner jeg ikke hvorfor det ikke har tatt enda mer av. Det produktet vi leverer, det fungerer og innfrir alle krav til skilting av rømningsveier. Økonomisk er det en no-brainer, sammenlignet med tradisjonelle elektriskbaserte systemer, sier Høyen, og henter fram sykehusdirektøren og økonomen i seg.

– At ikke offentlig sektor, som sykehus, i større grad bruker dette systemet, det provoserer meg faktisk en smule. Jeg kjenner til et relativt stort sykehus som bruker 3,5 mill. kroner i året på drift og vedlikehold av de tradisjonelle systemene. Hadde de gått over til det produktet vi tilbyr, da kunne de spart rundt to-tre millioner kroner pr. år. Tre millioner! Dette er penger man heller bør bruke på en ekstra overlegestilling eller tre sykepleiere. Ting som virkelig kommer pasientene til gode og redder liv!

Frank Høyen var med på å etablere nye ProLink i 2002. Nå har Høyen og flere av hans kolleger solgt sine andeler til Helgeland Invest. Men fortsatt skal de fleste være med og drive selskapet videre opp og frem, i noen år til.

PROLINK INTERNATIONAL AS

- Ti ansatte. Base i Sikterigata 9 i Mo i Rana
- Produserer og installerer etterlysende ledelyssystemer
- Har bygg og skipsverft i Norge som marked
- Omsatte i 2015 for rundt 24,8 mill. kroner, med en driftsmargin på over 30 prosent
- Helgeland Invest eier 45,9 prosent

ProLinks skilt for rømningsveier krever ikke ekstern strømtilførsel, og har en levetid på 20-40 år.

ETTERLYSENDE LEDELYS

- Etterlysende materiell som brukes for å markere rømningsveier, skilt mv.
- Krever ingen tilkobling til ekstern strømkilde. Lades gjennom lys-eksponering
- Produktene er vedlikeholdsfrie og leveres med 15 års garanti. Levetiden er på 20-40 år

ÅRSMELDING

ÅRSBERETNING

VIRKSOMHETENS ART

Helgeland Invest AS er et regionalt investeringselskap som oppstod som følge av en fusjon i 2011 mellom ROI Invest AS, stiftet i 1985 (under navnet Rana Invest) og Helgeland Vekst AS, stiftet 1997. Helgeland Invest har sitt hovedkontor i Mo i Rana. Selskapets formål er på forretningsmessig grunnlag å delta med egenkapital og kompetanse i bedrifter på Helgeland og i spesielle tilfeller, andre geografiske områder.

INVESTERINGSSTRATEGI

Helgeland Invest AS prioriterer satsing på bestående bedrifter med utviklingspotensial, og i mindre grad på bedrifter i etableringsfasen.

Helgeland Invest AS har for tiden tyngdepunktet av investeringene innenfor sjømatrelatert virksomhet, eiendom/infrastruktur og oljerelatert virksomhet.

Eiendom/industriell infrastruktur, sjømat og underleverandører til oljeindustrien er prioriterte investeringsområder. Andre bedrifter og prosjekter som ikke befinner seg innenfor disse næringene, kan vurderes dersom de anses å være gode investeringer for Helgeland Invest AS.

Helgeland Invest ønsker fortrinnsvis at investeringer skal skje sammen med andre medinvestorer. Dette for å spre risiko og øke tilgangen på kapital og kompetanse i prosjekter som man investerer i. Helgeland Invest ønsker heller ikke å gå inn i mindre investeringer og har definert en nedre grense i forhold til ønsket størrelse på MNOK 3,0. I et medeierskap med andre har Helgeland Invest som strategi at selskapets eierandel i

de prosjekter man går inn i, som hovedregel skal ligge i intervallet 15 - 40%.

I tillegg til kapital bidrar Helgeland Invest AS gjennom aktivt styrearbeid med kompetanse, nettverksbygging og annen bistand.

ORGANISASJON / MILJØ

Helgeland Invest AS hadde 31.12.15 tre ansatte; en kvinne og to menn. Selskapet ledes av administrerende direktør. Styret har fem medlemmer, hvorav to kvinner. I tillegg møter det kvinnelige varamedlemmet fast i styremøtene. Selskapet har retningslinjer som sikrer at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Selskapet forurensar ikke det ytre miljø. Det er styrets oppfatning at arbeidsmiljøet og den generelle trivsel på arbeidsplassen er god. Det har ikke vært noen arbeidsulykker eller yrkesskade ved bedriften. Sykefraværet i 2015 ble på 0,4 %.

Ingen av Helgeland Invest AS sine valgte styremedlemmer har andre betalte oppdrag for selskapet. Arnt Krane er valgt inn som styreleder i Mo Industripark på vegne av Helgeland Invest AS. Merete Karlsen er tilsvarende valgt som styremedlem i Helgeland Betong AS som er en datter i Helgeland Holding AS.

EIERSTYRING OG SELSKAPsledelse

Styret har vedtatt prinsipper for eierstyring og selskapsledelse. Disse ligger tilgjengelig på vår hjemmeside www.helgelandinvest.no.

EIERFORHOLD

Aksjekapitalen i selskapet er på MNOK 80,3. Selskapet hadde 101 aksjonærer pr. 31.12.15. Helgeland

Sparebank er største aksjonær med 48,3 % av aksjene. Ingen andre aksjonærer eier 20 % eller mer av aksjekapitalen i selskapet. (Se note 6) Det er omsatt 1.055.000 aksjer i selskapet i 2015. Dette tilsvarer 1,3 % av alle aksjer i Helgeland Invest AS

Aksjonærstørrelse (aksjekapital)	Antall aksjonærer	Antall aksjer	Andel
> 2 500 000	6	64 451 630	80 %
500 000 - 2 499 999	12	10 605 370	13 %
250 000 - 499 999	8	2 280 000	3 %
50 000 - 249 999	20	2 365 000	3 %
5 000 - 49 999	55	635 000	1 %
Sum	101	80 337 000	100 %

Tabell 1: Aksjonærer i Helgeland Invest AS pr. 31.12.15 etter størrelse i antall aksjer

HELGELAND INVEST SINE INVESTERINGER

Porteføljen 31.12.2015

Pr. 31.12.15 var det totalt 13 direkte engasjementer i selskapets portefølje, se oversikt på side 5.

Samlet utgjør sjømatinvesteringene 16,6 % av bokført verdi. Disse investeringene, gjennom Vigner Olaisen AS, er fortsatt vår største og viktigste næring når det gjelder reelle verdier. Oppdrettsselskapet Nova Sea AS (hvor Vigner Olaisen AS eier 51,5 %) oppnådde et meget bra resultat også i 2015.

Samlet utgjør investeringene i eiendom og infrastruktur 43,9 %. Helgeland Invest AS investerte våren 2014 tungt i Mo Industripark AS og eier pr. 31.12.2015 49,3% av aksjene i selskapet. Det er årsaken til at eiendom og infrastruktur utgjør en stor andel av Helgeland Invest sine investeringer. Mo Industripark AS leverte et godt resultat også i 2015, spesielt hensyntatt at en vesentlig ekstraordinær pensjonskostnad er belastet selskapets regnskap for 2015. Det har vært full produksjon ved de store smelteverkene/eksportindustrien gjennom hele 2015. Eiendomsselskapet Meyer Eiendom AS leverer et resultat på minussiden i 2015.

Investeringene i oljerelatert virksomhet utgjør 28,1 %. Helgelandsbase er vår største investering i sektoren. Selskapet har investert tungt siden 2009. I desember 2015 stod den nye Subseahallen som leies ut til Statoil og BP ferdig. 2015 har vært preget av fallende aktivitet som følge av redusert leteaktivitet på sokkelen utenfor Helgeland. Av den grunn har det også vært gjort en grundig vurdering av eventuelt nedskrivningsbehov av vår aksjepost i selskapet. Vi forventer et økt aktivitetsnivå ved økte oljepriser, i tråd med bransjens egne forventninger. Selskapet har vært gjennom en omfattende omstilling med oppsigelser av ansatte slik at Helgelandsbases organisasjon er tilpasset det aktivitetsnivået man ser i dag og inn i fremtiden. 2015 har derfor vært et utfordrende og krevende år for selskapet.

Helgeland Invest AS investerte i to nye bedrifter i 2015, Helgeland Holding AS og Prolink International AS.

De to siste år har bokført verdi av porteføljen vært

som vist i tabell 2:

Aksjonærstørrelse (aksjekapital)	2015	2014
Bokført pr. 01.01.	310 600	214 900
+ Investert i året	31 050	144 533
- Bokført verdi avhende aksjer	-2 025	-46 508
- Nedskrivninger/oppskr., aksjer	-1 090	-2 325
- Tilbakebetaling investert kapital	-4 953	
Bokført pr. 31.12	333 582	310 600

Tabell 2: Bokført verdi porteføljebedrifter (i NOK 1000)

ØKONOMI

Etter styrets oppfatning gir regnskapet et rettviseende bilde av den økonomiske situasjonen.

Forutsetningene for fortsatt drift er til stede, og årsregnskap for 2015 er satt opp under denne forutsetning. Styret foreslår at det utbetales utbytte basert på resultatet for 2015.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelse av regnskapet.

Resultat

Årets resultat etter skatt er på MNOK 14,5. Styret anbefaler at det betales ut utbytte til aksjonærene på MNOK 7,0, og at differansen overføres til annen egenkapital.

Salgssum fra salg av aksjer i porteføljebedrifter ble MNOK 2,3.

Etter norsk regnskapslovgivning er det foretatt nedskrivninger på porteføljebedrifter som er vurdert å ha en lavere verdi enn bokført verdi. I hht. dette er det foretatt nedskrivninger av aksjer og lån i porteføljen med MNOK 2,6.

Det er også vurdert oppskrivninger for porteføljebedrifter som tidligere er nedskrevet, og hvor verdien antas å være høyere enn bokført verdi, det er foretatt slik oppskrivning på MNOK 1,6 i 2015.

Det er ikke anledning til å gjøre oppskrivninger utover anskaffelseskost; - en verdijustert egenkapital vil derfor se annerledes ut enn den bokførte egenkapitalen. Årets realiserede inntekter ble MNOK 21,0. I tabell 3 følger inntektsmessige hovedtall for de siste to årene:

Risiko

Etter årets nedskrivninger vurderes risikoen i porteføljen som moderat.

Aksjonærstørrelse (aksjekapital)	2015	2014
Aksjeutbytter og konsernbidrag	19 898	40 087
Gevinst ved aksjesalg	247	28 633
Renter ansvarlige lån	322	704
Avkastning på innskudd og plasseringer	441	1 585
Gevinst ved avgang av driftsmidler		353
Salg av tjenester	38	
	20 946	71 362

Tabell 3: Selskapets inntekter pr. år (i NOK 1000)

Balansen

Sum eiendeler er redusert fra MNOK 354,2 i 2014 til MNOK 350,5 i 2015. Egenkapitalen er økt fra MNOK 335,4 til MNOK 342,9 pr. 31.12.2015.

Likviditet

Pr. 31.12.2015 har selskapet MNOK 10,3 innestående på konto samt en ubenyttet trekkrettighet på MNOK 50

EGENKAPITAL

Egenkapitalen for Helgeland Invest AS er pr. 31.12.2015 på MNOK 342,9.

Finansiell risiko

Selskapet har en egenkapitalandel på 97,8 %.

UTSIKTENE FREMOVER

For hovedsatsningsområdene i selskapet er det forventet en positiv utvikling fremover.

Innenfor sjømatsegmentet forventer vi nok et godt år i 2016. Det er utsikter til fortsatt høye laksepriser og det kan forventes fortsatt gode resultater og utbytter fra vårt engasjement i Vigner Olaisen. Selskapene der Vigner Olaisen har eierposisjoner driftes godt. Det er en viss usikkerhet rundt lus og sykdom som i det siste også blitt en del av hverdagen for oppdrettsaktivitet på Helgelandskysten. Det er fortsatt begrensninger i maksimal tillatt biomasse. Men både kronekursen, kiloprisen på laks og fortsatt begrensninger i konkurransen fra andre land tyder på at 2016 også blir et meget godt år for næringen.

Innen oljerelatert virksomhet vil det reduserte aktivitetsnivået vi har sett i 2015 vedvare inn i 2016. Nedgangen i riggaktivitet vil vedvare i 2016. Aktivitet rundt Aasta Hansteen er skutt ut i tid og den forventes ikke å bli synlig i 2016, kan hende helt mot slutten av året. Helgelandsbase har investert tungt for å tilrettelegge for aktiviteten innenfor olje og gass på sokkelen og rammes av det fallende aktivitetsnivået innenfor bransjen. Det er gjort en god jobb i selskapet for å tilpasse organisasjonen den nye hverdagen. Det fremheves fra bransjehold at fremtiden ligger i nord og på sokkelen utenfor Nordland. Selv om det er ruskevær i bransjen har vi tro på selskapet og at man får betalt for innsatsen i et lengre perspektiv.

For næringseiendom og infrastruktur forventes det stabil vekst. Mo Industripark har levert utbytte siden 1992, og vi forventer videre vekst både blant eksisterende kunder/industri og også på sikt ved at bedriften og miljøet tiltrekker seg nyetableringer. Innen næringseiendom vil det fortsatt jobbes målrettet for å realisere utviklingsprosjekter samt legge grunnlaget for lønnsomhet i bygårdssegmentet.

Helgeland har de siste årene vokst i befolkning og verdiskapning. Befolkningsveksten forventes å fortsette, særlig i de fire bykommunene. For den norske

økonomien skaper lav oljepris en generell usikkerhet. På Helgeland vil lav oljepris og lav kronekurs på kort sikt være positivt. Dette fordi mange av de store og tunge aktørene i regionen eksporterer de varer og tjenester som de produserer. Dette gjelder næringer som havbruk, aluminium, jernmalm, ferrolegeringer og stål. På lengre sikt er bildet noe annerledes; en vedvarende lav oljepris kombinert med svake konjunkturer vil stille krav til omstilling også på Helgeland. Bankene i regionen rapporterer forventninger om fortsatt stabile boligpriser fremover.

I verdensøkonomien ser vi fortsatt uro, høy volatilitet, stor usikkerhet og en fremtredende resesjons-/deflasjonsrisiko. Norsk rentenivå er rekordlavt og forventes å synke ytterligere inn i 2016, samtidig er det risiko for økte marginpåslag fra bankene sin side. Vi forventer fortsatt en svekket kronekurs. Dette vil gi en positiv resultat effekt for flere av bedriftene på Helgeland.

I årets regnskap er det gjort nedskrivninger av tre selskaper i porteføljen. Virkelig verdi av porteføljen vurderes å ligge betydelig høyere enn bokført verdi. Selskapet regner med å være i utbytteposisjon også i 2016.

Likviditetssituasjonen er tilfredsstillende og muliggjør nye investeringer i 2016.

Mo | Rana, den 18. februar 2016

 Arnt Krane Styrets leder	 Øyvind Grøtthim Nestleder	 Inger Lise Strøm Styremedlem
 Merete Karlsen Styremedlem	 Roger Hansen Styremedlem	 Ståle Indregård Daglig leder

(alle tall i kr 1 000)

RESULTATREGNSKAP

DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	Note	2015	2014
Tjenesteyting avg.pl	10	38	
Gevinst avgang driftsmidler	10	-	353
Aksjeutbytte	10	19 941	40 087
Avkastning på innskudd og plasseringer	10	441	1 585
Renter ansvarlig lån	10	322	704
Gevinst/tap ved avgang aksjer	10	247	28 633
Reversering av tidligere nedskrivning portefølje	10	1 553	-
Nedskrivning aksjer og lån	10	(2 644)	(3 125)
Personalkostnad	11	(3 784)	(4 910)
Avskrivninger av anleggsmidler	3	(115)	(115)
Annen driftskostnad	11	(1 511)	(1 455)
Driftsresultat		14 488	61 757

FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER

Finansinntekter	12		6
Finanskostnader	12		
Netto finansposter		-	6
Resultat før skattekostnad	9	14 488	61 763
Skattekostnad på resultat	9	-	3 090
Årsresultat	1	14 488	58 673

Disponering av årsresultat:

Foreslått utbytte	1	7 000	18 000
Overført til / fra annen egenkapital	1	7 488	40 673
Sum disponert		14 488	58 673

BALANSE PR. 31.12

EIENDELER	Note	2015	2014
Anelggsmidler			
Varige driftsmidler			
Personbil	3	86	201
Sum varige driftsmidler		86	201

Finansielle anleggsmidler	Note	2015	2014
Investering i datterselskap	4	1 553	-
Investeringer i tilknyttede selskap	4	328 796	304 724
Investeringer i andre aksjer	13	3 233	5 876
Ansvarlig lån	7	4 912	5 248
Pensjonsmidler	8	1 326	1 091
Sum finansielle anleggsmidler		339 820	316 939
Sum anleggsmidler		339 906	317 140

OMLØPSMIDLER

Fordringer	Note	2015	2014
Andre fordringer	7	293	177
Sum fordringer		293	177

Bankinnskudd, kontanter o.l.	14	10 326	36 871
Sum omløpsmidler		10 619	37 048
Sum eiendeler		350 525	354 188

(alle tall i kr 1 000)

BALANSE PR. 31.12

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2015	2014
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital (80 337 000 aksjer à kr 1)	1,6	80 337	80 337
Egne aksjer (300 000 aksjer a kr. 1)	1	(300)	(300)
Overkurs	1	127 374	127 374
Annen innskutt egenkapital	1	417	417
Sum innskutt egenkapital		207 828	207 828

Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital	1	135 080	127 525
Sum opptjent egenkapital		135 080	127 525
Sum egenkapital	1	342 908	335 353

GJELD

Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		76	16
Betalbar skatt	9	-	-
Skyldig offentlige avgifter		213	262
Utbytte	1	7 000	18 000
Annen kortsiktig gjeld	15	328	557
Sum kortsiktig gjeld		7 617	18 835
Sum gjeld		7 617	18 835
Sum egenkapital og gjeld		350 525	354 188

Mo i Rana, den 18. februar 2016

 Arnt Krane Styrets leder	 Øyvind Grøttheim Nestleder	 Inger Lise Strøm Styremedlem
 Merete Karlsen Styremedlem	 Roger Hansen Styremedlem	 Ståle Indregård Daglig leder

KONTANTSTRØM

	Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter	Note	2015	2014
	Resultat før skattekostnad	1,9	14 488	61 763
	Utbetalt utbytte		(18 000)	(8 500)
	Avskrivninger	3	115	115
	Gevinst ved avgang driftsmidler	3	-	(353)
	Opp og nedkrivning aksjer og lån	4,13	1 091	3 125
	Kjøp aksjer	4	(31 050)	(144 533)
	Salg aksjer	13	2 272	75 141
	Gevinst ved avgang aksjer	13	(247)	(28 633)
	Tilbakebetaling investert kapital	4	4 953	
	Tilbakebetaling lån		336	1 523
	Endring i kundefordring og leverandørgjeld		(60)	(212)
	Endring balanseført pensjonspremiefond	8	(232)	393
	Innbetaling kortsiktig fordring		3	10 411
	Endring i andre tidsavgrensninger		(214)	(1 712)
A	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		(26 545)	(31 472)
	Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter			
	Innbetaling ved avgang av varige driftsmidler	3	-	353
	Utbetaling ved kjøp av varige driftsmidler		-	-
B	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		-	-
	Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter			
	Netto innbetaling/(utbetaling) kassekreditt		-	-
C	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		-	-
	Likviditetsendringer fra 1.1- 31.12			
A+B+C	Netto kontantstrøm fra perioden		(26 545)	(31 119)
	Likviditetsbeholdning pr. 01.01		36 871	68 790
	Likviditetsbeholdning pr. 31.12		10 326	37 671
	Likviditetsbeholdningen består av:			
	Bankinnskudd		10 326	36 871
C	Sum likviditetsbeholdning 31.12.		10 326	36 871

NOTER

NOTER TIL REGNSKAPET FOR 2015

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk

Datterselskaper

Pr. 31.12. eier selskapet 65,4% av Documed AS (se note 4).

Tilknyttede selskap

Tilknyttede selskap er definert som selskap hvor Helgeland Invest AS har betydelig innflytelse og eierskapet ansees varig. Vanligvis gjelder dette selskap hvor Helgeland Invest AS alene eller sammen med datterselskap har en eierandel på mellom 20% og 50%.

De tilknyttede selskap (se note 4) vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Inntekter

Presentasjonen av resultatregnskapet ble fra 2012 endret ved at selskapets inntekter fra investeringer er definert som driftsinntekter. Det ble gjort tilsvarende endringer i sammenligningstallene.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fredrag for avsetning til forventet tap. Avset-

ning til tap gjøre på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Helgeland Invest AS har ikke eiendeler eller gjeld i utenlandsk valuta 31.12.2015.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som oversiger kr 15.000 Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Forskning og utvikling

Helgeland Invest AS har ingen forsknings og utviklingsprosjekter.

Pensjoner

Selskapet har ulike pensjonsordninger. Selskapet har både innskuddsplaner og ytelsesplaner. Pensjonsordningene er finansiert gjennom innbetalinger til forsikringsselskap

Innskuddsplaner

Ved innskuddsplaner betaler selskapet innskudd til et forsikringsselskap. Selskapet har ingen ytterligere betalingsforpliktelse etter at innskuddene er betalt. Innskuddene regnskapsføres som lønnskostnad. Eventuelle forskuddsbetalte innskudd balanseføres som eiendel (pensjonsmidler) i den grad innskuddet kan refunderes eller redusere framtidige innbetalinger.

Ytelsesplaner

En ytelsesplan er en pensjonsordning som ikke er en innskuddsplan. Typisk er en ytelsesplan en pensjonsordning som definerer en pensjonsutbetaling som en ansatt vil motta ved pensjonering. Pensjonsutbetalingen er normalt avhengig av flere faktorer, som alder, antall år i selskapet og

lønn. Den balanseførte forpliktelsen knyttet til ytelsesplaner er nåverdien av de definerte ytelsene på balansedagen minus virkelig verdi av pensjonsmidlene (innbetalte beløp til forsikringsselskap), justert for ikke resultatførte estimatavvik og ikke resultatførte kostnader knyttet til tidligere perioders pensjonsopptjening. Pensjonsforpliktelsen beregnes årlig av

en uavhengig aktuar ved bruk av en lineær opptjeningsmetode.

Planendringer amortiseres over forventet gjenværende opptjeningsstid. Det samme gjelder estimatavvik som skyldes ny informasjon eller endringer i de aktuarmessige forutsetningene, i den grad de overstiger 10% av den største av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene (korridor)

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 25% på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Utsatt skattefordel balanseføres kun i den utstrekning selskapet vurderer at den kan utnyttes.

Endring av regnskapsprinsipper

Det er ikke foretatt noen endringer i regskapsprinsipp i 2015

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen utarbeides etter den indirekte metoden. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer som umiddelbart og med uvesentlig kursrisiko kan konverteres til kjente kontantbeløp og med forfallsdato kortere enn tre måneder fra anskaffelsesdato.

(alle tall i kr 1 000)

NOTER

NOTE 1 – EGENKAPITAL

	Aksje- kapital	Egne aksjer	Over- kursfond	Annen innskutt kapital	Annen EK	Sum
Egenkapital pr 01.01 2015	80 337	(300)	127 374	417	127 525	335 353
Avsatt utbytte					(7 000)	(7 000)
Utbytte egne aksjer					67	67
Årets resultat					14 488	14 488
Egenkapital pr 31.12 2015	80 337	(300)	127 374	417	135 080	342 908

NOTE 2 – FINANSIELL MARKEDSRISIKO

Selskapet benytter seg ikke av finansielle instrumenter i forbindelse med styring av finansiell risiko.

Renterisiko

Renterisiko oppstår på kort og mellomlang sikt som et resultat av at selskapets gjeld har flytende rente. Det vurderes en kombinasjon av flytende og fast rentebinding for å redusere risikoen.

Aksjekursrisiko

Utvikling i aksjekurser innebærer både direkte og indirekte en økonomisk risiko for selskapet da en vesentlig del av selskapets midler er plassert i aksjer.

NOTE 3 – VARIGE DRIFTSMIDLER

Varige driftsmidler	Personbiler	Sum varige driftsmidler
Anskaffelseskost pr 01.01.	575	575
Tilgang kjøpte driftsmidler	-	-
Avgang solgte driftsmidler	-	-
Anskaffelseskost 31.12.	575	575
Akkumulerte avskrivninger 1.1.	373	373
Årets avskrivninger	115	115
Akkumulerte avskrivninger 31.12.	488	488
Bokført verdi pr. 31.12.	86	86
Økonomisk levetid	5 år	

Selskapet benytter lineære avskrivninger for alle varige driftsmidler.

(alle tall i kr 1 000)

NOTER

NOTE 4 – DATTER OG TILKNYTTET SELSKAP M V

	Anskaffelses- tidspunkt	Forretnings- kontor	Eierandel Helgeland Invest AS	Bokført verdi Helgeland Invest AS
Datterselskap				
Documed AS	2003 - 2013	Rana	65,44%	1 553
Tilknyttede selskap				
Helgelandbase Holding AS	2008 - 2014	Alstahaug	37,9 %	97 987
Meyer Eiendom AS	2004 - 2010	Rana	45,3 %	21 309
Mo Industripark AS	1990 - 2014	Rana	49,3 %	123 651
Vigner Olaisen AS	2005 - 2007	Lurøy	20,2 %	54 800
Helgeland Holding AS	2015	Rana	31,6 %	15 000
Prolink International AS	2015	Rana	45,9 %	16 050
Sum				328 796

NOTE 5 – FORDRINGER OG GJELD

	2015	2014
Fordringer med forfall senere enn ett år	-	-
Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	-	-
Helgeland Invest AS har en trekkrettighet i Helgeland Sparebank på inntil MNOK 50. Det er ikke benyttet noe av trekkrettigheten pr 31.12.2015. Som sikkerhet er det stilt pant i aksjer.		
Bokført verdi på pantsatte aksjer pr 31.12.2015 utgjorde kr:	42 694	

NOTE 6 – AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen i Helgeland Invest AS pr. 31.12.2015 består av følgende:

	Antall	Pålydende	Balanse- ført
Aksjer	80 337 000	1	80 337

De 20 største aksjonærene var pr. 31.12.2015:

Aksjonærer	Antall	Andel
Helgeland Sparebank, Mo i Rana	38 783 266	48,3 %
Helgeland Kraft AS, Mosjøen	10 720 461	13,3 %
Rana kommune, Mo i Rana	6 875 000	8,6 %
Sparebankstiftelsen Helgeland, Mo i Rana	2 982 903	3,7 %
Siva SF, Trondheim	2 590 000	3,2 %
Nordland fylkeskommune, Bodø	2 500 000	3,1 %
Torghatten ASA, Brønnøysund	1 665 370	2,1 %
DNB Bank ASA, Oslo	1 615 000	2,0 %
Gjensidige Forsikring ASA	1 480 000	1,8 %
RWH AS, Mo i Rana	1 055 000	1,3 %
Suveren AS, Kristiansund	800 000	1,0 %
Boreal Transport Nord AS, Hammerfest	740 000	0,9 %
SN-Invest AS, Mo i Rana	625 000	0,8 %
Belgravia Holding AS, Oslo	565 000	0,7 %
Nevis AS, Os	560 000	0,7 %
Bech, Jarle, Mo i Rana	500 000	0,6 %
Norman, Nikolai AS, Oslo	500 000	0,6 %
Ågot Tangerud, Jør	500 000	0,6 %
Vindeggen AS, Oslo	335 000	0,4 %
Helgeland Invest AS egne aksjer	300 000	0,4 %

Ingen ledende personer har aksjer i selskapet

(alle tall i kr 1 000)

NOTER

NOTE 7 – ANDRE FORDRINGER/TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE

Finansielle anleggsmidler	2015	2014
Lån porteføljebedrifter	4 912	5 248
Herav til Documed AS (datterselskap):		
Lån	899	1198
Renter	17	17
Fordringer		
Forskudd lønn	2	2
Andre kortsiktige fordringer	291	175
Sum fordringer	293	177

Ytelser til ledende personer se note 11.

NOTE 8 – PENSJONER

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Selskapet har ytelsesbasert pensjonsordning som omfatter en person og to pensjonister. Denne ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av antall opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra Folketrygden. Forpliktelsene er dekket gjennom et forsikringsselskap. Selskapet har i tillegg innskuddsbasert pensjonsordning som omfatter to personer. Når innskuddet er betalt, har selskapet ingen ytterligere forpliktelse overfor de ansatte med hensyn til pensjon, og det blir derfor ingen forpliktelse å balanseføre.

	2015	2014
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	70	339
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	156	210
Administrasjonskostnad	82	44
Avkastning på pensjonsmidler	(231)	(252)
Resultatført estimatavvik	-	86
Netto pensjonskostnad	77	427

Pensjonsforpliktelser pr 31.12.	5 562	5 337
Pensjonsmidler (til markedsverdi) pr 31.12	-6 507	-5 921
Ikke resultatført estimatavvik	(380)	(507)
Netto pensjonsforpliktelse	(1 326)	(1 091)

Økonomiske forutsetninger:

Diskonteringsrente	2,50%	3,00%
Forventet lønnsregulering	2,50%	3,25%
Forventet årlig G-regulering	2,25%	3,00%
Forventet årlig pensjonsregulering	0,10%	0,10%
Forventet avkastning på fondsmidler	3,30%	3,80%

(alle tall i kr 1 000)

NOTER

NOTE 9 – SKATT

Årets skattekostnad fordeler seg på:	2015	2014
Betalbar skatt	-	-
Endring i utsatt skatt	-	-
Sum skattekostnad	-	-

Beregning av årets skattegrunnlag:		
Resultat før skattekostnad	14 488	61 763
Mottatt utbytte	(19 941)	(40 087)
Verdiendring finansielle instrumenter	1 091	3 125
Gevinst/tap ved salg aksjer	(247)	(28 633)
3% av skattefrie inntekter etter fritaksmetoden	598	1 203
Permanente forskjeller	39	31
Endring i midlertidige forskjeller	(216)	(1 531)
Årets skattegrunnlag betalbar skatt	(4 188)	(4 129)

Betalbar skatt (27%)	-	-
-----------------------------	----------	----------

Oversikt over midlertidige forskjeller:		
Anleggsmidler	22	121
Fordringer	-	(1)
Regnskapsmessige avsetninger for forpliktelser	-	(78)
Pensjoner	1 326	1 091
Sum	1 348	1 133
- Underskudd til fremføring	57 748	53 559
= Netto midlertidige forskjeller (negative)	(56 400)	(52 426)
Utsatt skattefordel 25% (2014: 27%)	(14 100)	(14 155)

Utsatt skattefordel er ikke oppført i balansen.

Forklaring til hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 27% av resultat før skatt:	2015	2014
27 % skatt av resultat før skatt	3 912	16 676
3% inntekt etter fritaksmetoden	161	325
27% skatt av mottatt utbytte	(5 384)	
Nedskrivning aksjer	295	844
Gevinst/tap ved avgang aksjer	(67)	(7 731)
Permanente forskjeller	11	8
Ikke bokført endring utsatt skattefordel	1 072	701
Tilbakeføring tidligere bokført utsatt skattefordel		3 090
Sum skattekostnad	(0)	3 090

(alle tall i kr 1 000)

NOTER

NOTE 10 – DRIFTSINNTEKTER

Pr. Virksomhetsområde	2015	2014
Investeringsvirksomhet	19 898	68 237
Eiendom	-	-
Sum	19 898	68 237
Geografisk fordeling		
Norge	19 898	68 237

NOTE 11 – LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSER MM.

Personalkostnader	2015	2014
Lønninger	3 161	3 848
Arbeidsgiveravgift	195	235
Pensjonskostnader	273	597
Andre ytelser	155	230
Sum Personalkostnader	3 784	4 910
Gjennomsnittlig antall ansatte i løpet av regnskapsåret har vært:	3	4

Ytelser til ledende personer	Dagl.leder	Styret
Lønn	1 280	
Pensjonsutgifter	155	
Annen godtgjørelse	130	391

Revisor :		
Lovpålagt revisjon	50	
Bistand utarbeidelse regnskap og liknings-papirer	45	
Andre tjenester	17	
Sum	112	

NOTE 12 – POSTER SOM ER SLÅTT SAMMEN I REGNSKAPET

Finansinntekter	2015	2014
Annen finansinntekt	-	6
Sum finansinntekter	-	6

NOTE 13 – AKSJER OG ANDELER I ANDRE FORETAK M.V

Anleggsmidler	Eier-andel	Anskaffelses-kost	Balanseført verdi
Kunnskapsparken Helgeland AS	13,4 %	1 017	1 017
Kapnord Fond AS	18,9 %	12 822	-
Kunnskapsparken Bodø AS	3,8 %	400	400
North Energy ASA	0,6 %	2 888	717
Rana Utviklingsselskap AS	16,7 %	200	-
Sentrum Næringshage AS	17,3 %	1 519	1 099
Sum		18 846	3 233

NOTE 14 – BUNDNE MIDLER

	2015	2014
I posten inngår skattetrekkkonto med bundne innskudd med:	152	197

NOTE 15 – KORTSIKTIG GJELD

	2015	2014
Påløpne feriepenger	304	411
Annen korsiktig gjeld	24	146
Sum	328	557

Til generalforsamlingen i Helgeland Invest AS

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Helgeland Invest AS, som viser et overskudd på kr 14 488 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Helgeland Invest AS per 31. desember 2015, og av resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelse om øvrige forhold

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon", mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

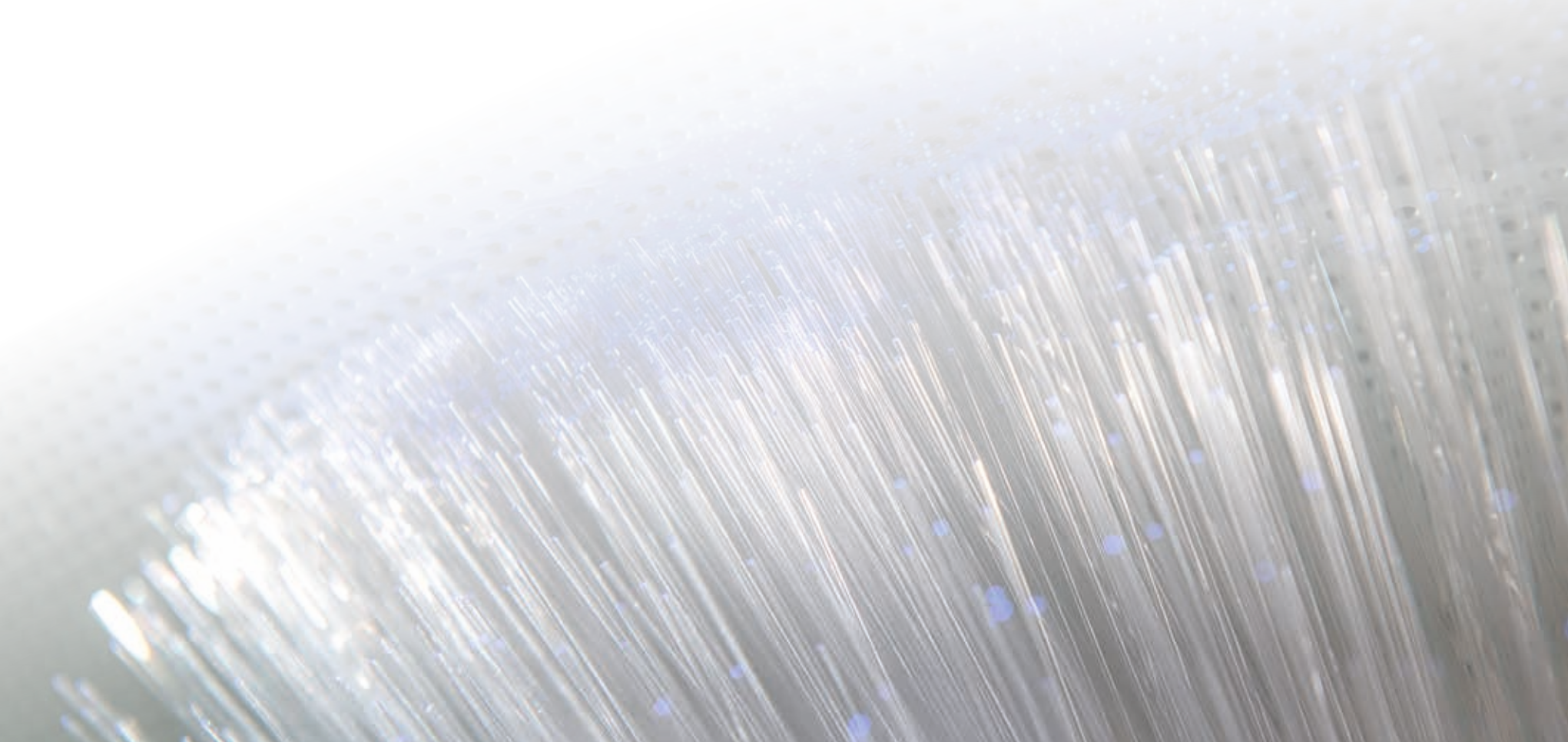
Mo i Rana, 18. februar 2016

PricewaterhouseCoopers AS

Per Erik Pedersen
Statsautorisert revisor

HELGELAND INVEST AS

(org nr. 939 150 234)

Kontor: Strandgt. 5 (Optimogården), 8622 Mo i Rana

Post: Postboks 500, 8601 Mo i Rana

Tlf. 75 13 53 50

post@helgelandinvest.no

---

www.helgelandinvest.no